

Educació local i zones educatives: una oportunitat per impulsar l'aprenentatge connectat en l'era postpandèmia

Xavier Martínez-Celorrio

Investigador del CRIT-UB i assessor de la ministra d'Educació i Formació Professional

El desplegament de la LOMLOE i de la LEC són una oportunitat per fer evolucionar el concepte *escola* cap a un concepte de *ciutat-escola* i d'aprenentatge obert, connectat i compromès amb el territori.

La pandèmia pot ser una oportunitat per accelerar el paper dels municipis en la governança educativa, optimitzant les zones educatives i el vincle entre l'escola i l'entorn.

Aquestes zones educatives locals impliquen:

- una col·laboració multinivell i intersectorial
- un treball col·laboratiu dels docents des de l'aprenentatge en xarxa i en comunitat

Tres constatacions de la pandèmia en relació amb la governança de l'equitat

- 1:** El Ministeri d'Educació ha activat inversions extraordinàries que, per primera vegada, incorporen els municipis i les aliances locals de centres educatius en programes d'acompanyament, reforç escolar i prevenció de l'abandonament. Una oportunitat per facilitar que les escoles es vinculin als recursos de l'entorn.
- 2:** El sistema educatiu té dificultats per identificar la desigualtat i la vulnerabilitat social. Desajust: 28,6% d'infants en situació de pobresa econòmica mentre que la detecció com a alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) és del 6,6% d'alumnat de Primària i 5,7% a Secundària (dades de Catalunya).
- 3:** Cal un canvi de paradigma dins les escoles que s'orienti cap a l'autonomia docent i el treball cooperatiu i interdisciplinar. Tenim un sistema fragmentat amb escoles ja avançades que s'han

enfortit com a illes d'innovació i altres que reproduïen maneres de fer tradicionals.

Enxarxar l'aprenentatge connectat en comunitat

Abans de la pandèmia ja s'havia produït l'eclosió del paradigma de l'aprenentatge connectat, basat en entorns d'aprenentatge obert que interconnecten centres escolars, plataformes digitals, museus, biblioteques, centres cívics, universitats, tercer sector, comunitat local o empreses. S'hibriden i complementen l'educació formal, la no formal i la informal permet un aprenentatge més personalitzat i cooperatiu. La LOMLOE disposa que els projectes educatius de centre tindran en compte les relacions amb agents educatius, socials i culturals de l'entorn, actuant com a comunitats educatives obertes i motors de la transformació social i comunitària.

Zones educatives d'aprenentatge connectat en comunitat

Fins ara no hi ha hagut un desplegament normatiu de les zones educatives (regulades a la LEC) però els efectes de la pandèmia sobre l'equitat i la continuïtat educativa recomanen l'impuls de projectes pilot de zones educatives, especialment a territoris amb més necessitats socials.

Permetria:

- que municipis i territoris liderin l'aprenentatge connectat del futur
- empoderar el territori com a unitat educativa des de l'aprenentatge connectat i en comunitat

Síntesi de l'article publicat a l'Anuari 2020 de l'Observatori de l'Educació Local de la Gerència de Serveis d'Educació.

